UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Aluari Pelagij de pla[n]ctu eccl[es]ie desideratissimi libri duo et indice copiosissimo et marginarijs additionibus rece[n]s illustrati

Alvarus <Pelagius>

Lugduni, 1517

Decimusoctauus ar. de statu Ep[iscop]o[rum] [et] de eo[rum] excessib[us]. Quot no[...]ibus Ep[iscop]i nominent[ur]. Q[uod] tunc bonu[m] erat ep[...]atum q[ue]rere: quu[m] per eu[m] veniebat[ur] olim ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29953

Visual Library

ſuper cardines orbis terre et ſuper mõtes Gelboe. quod interpretatur volutatio vel decurſus. Iſti inclyti interfecti ſunt ⁊ fortes iſrael.ij. Reg.j. Plangat eos interim ſancta mater eccleſia: q: cardo quondam eorꝫ confractus iacet: et oſtij clauſura ⁊ aptura cõpedita eſt. ¶ F Mr collegiũ cardinaliũ diſpẽſare poſſit etiã vbi epi diſpẽſare nõ pñt. de re iudi. cũ te. ſm Inno. An cardinales priuẽtur iure eligẽdi ſi male eligãt. lxxix. di. ſi papa. Mr inſtãtia cardinalis eſt oim ſolicitudo eccleſiarũ. de poſtu. prela. bone.j. ſm Inno. An ſoli aſſertioni cardinaliũ ſine iuramẽto credatꝰ. de priuil. cũ olim.j.p Inno. An credatꝰ cardinali dicẽti aliqđ officiũ ſibi eſſe cõmiſſum/ niſi ſup hoc litere oſtẽdãtur. et an credatꝰ actis eorꝫ vel ipſis de ijs que agũtur corã ipſis. de elec. bone.j. de offi. deleg. cũ in iure. de fi. inſtru. ꝙ ſuper his. de appel. cõſtitutus. p Inno. de accu. cũ dilecti. An cardinales pñt accuſari ꝙ papã p ſimonia elegerint: et ipſe de hoc accuſari. xl. di. ſi papa. lxxix. diſ. ſi qs pecuniã. ij. q. vij. nos ſi. ix. q. iij. nemo. ⁊ de elec. licet. p Inno. An diaconi cardinales ſubſint ſub presbyteris. lxxix. diſt. ſi qs. iij. xciij. diſt. §. vt ex premiſſis. vſqꝫ ad finẽ diſti. Adde hic qđ dixi. ſ. in.j. parte de diſpẽ. lega. in. §.j. in ar. xlvij.

¶ Articulus. xvij. A

Ceterũ quia poſt dignitatẽ Cardinalatꝰ/ dignitas maior in eccleſia dei patriarchatus eſt: Ideo de eis aliquid dicẽdũ. Sunt aũt in eccleſia dei quatuor principales patriarchatꝰ poſt Romanũ patriarchatũ. ſcꝫ Cõſtãtinopolitanus. Alexãdrinus. Antiochenus. ⁊ Hieroſolymitanus. de quibus. xxij. di. c. ij. ⁊. c. renouãtes. ex̃ de priuil. antiqua. xcvj. diſ. cõſtãtinus. quibꝰ quatuor columnis propter pctã noſtra priuata eſt eccleſia. Remanẽt eñ eorũ dignitates ⁊ nõ populꝰ. ꝑpter qđ et ipſi in tãto honore in mũdo nõ ſunt: q: mũdus plus conſiderat aurum ꝙ annulũ/ potentiã ꝙ mitrã. De iuriſdictione et ptãte iſtorꝫ. de officio. ⁊ vbi debẽt cõſtitui. ⁊ qualiter puniri. xvij. diſt. multis. xviij. di. c.j. ⁊. ij. ⁊. xix. di. ſm. et. c. ꝑpter. xxj. diſt. cleros. c. ſummittitꝰ. c. inaurũ. xxij. di. p totũ. lxiij. di.j. ⁊. ij. ⁊. c. agatho. lxxx. di. p totũ. xcvj. diſt. ſatis. vj. q. iiij. ſi inter epos.j. q. vij. c. iiij. iij. q. v. multũ. iiij. q.j. ꝙ aũt. ix. q. iij. conqueſtus. ij. q. v. q: ſuſpecti. ix. q. iij. nullus primas. ⁊. c. epi. xj. q. iij. theogualdum. xij. q.j. dilectiſſimi. xv. q.j. frater. et. q. vj. placuit. xcix. di. §.j. cũ oibus. c. ſeq. in illa diſtin. Pñt aũt iſti diſpẽſare vltra ꝙ metropolitani: vbi pñt cõtẽtioſe cõtẽdere/ pñt diſpẽſare: et vbi expreſſe nõ ꝓhibetꝰ. lxv. diſt. nos antiquꝰ. ex̃ de priuil. antiqua. ad fi. ex̃ de prebẽ. graue. ad fi. ſm Jo. de deo. ¶ B Inter patriarchã aũt ⁊ primatẽ differẽtia realis nõ eſt: ſꝫ vocalis. q: noĩa ſunt ſynonima idẽ repſentãtia. xcix. di. c.j. Idẽ eſt de noĩe archiepi ⁊ metropolitani. vt ibidẽ. ⁊. ix. q. iij. cõqueſtꝰ. ⁊. xxj. di. cleros. ⁊. lxxx. diſ. quaſi per totũ. Oẽs aũt iſti in ordine epali cõtinentꝰ. vt pal. c. cleros. Iſtis aũt patriarchis ſiue primatibꝰ obedire habent archiepi ⁊ metropolitani in certis ⁊ licitis: ſicut epi archiepis ⁊ metropolitanis. vt. ix. q. iij. in primis octo. c. vſqꝫ ad §. ſola. Quã iuriſdictionẽ habẽt in ꝓuincia ⁊ epatibꝰ ſuis no. ix. q. iij. in ſum. ⁊ ex̃ de offi. ord. paſtoralis. ⁊. c. romana. lib. vj. ⁊ de cẽſi. romana. lib. vj. et de appel. romana. lib. vj. ¶ C De iuriſdictiõe ⁊ ptãte iſtorꝫ. ex̃ de offi. vica. romana. li. vj. de offi. ordi. romana. li. vj. de fo. cõpe. romana. lib. vj. de ap. romana. li. vj. de cẽſi. romana. ⁊. c. ꝑpetuo. li. vj. de pe. ⁊ re. romana. li. vj. de excel. ꝑla. archiepo. in clemẽ. Pñt tales diſpẽſare niſi interdicatꝰ/ in penalibꝰ actionibus vbi pñt iudicare. de pe. di. vj. c.j. ad fi. Pñt diſpẽſare cũ epis et electis ſuis ſuffraganeis: ſup qbꝰ habẽt ordinariã iuriſdictionẽ in penalibꝰ actionibꝰ/ ⁊ ꝓcurationibꝰ ⁊ ſimilibꝰ: niſi ꝓhibeatꝰ. ex̃ de offi. ordi. paſtoralis. ex̃ vt li. nõ cõteſta. accedẽs. ix. q. iij. c.j. ⁊. ij. ex̃ de offi. ordi. irrefragabili. Et quũ poteſt ex officio viſitare: ⁊ p cõſequẽs corrigere: ⁊ etiã poterit diſpẽſare: q: deluſoria eſſet correctio ſine diſpẽſatione. ex̃ de ꝑſcrip. cũ ex officij. ex̃ de cẽſi. ſopite. et. c. cũ venerabilis. c. romana. li. vj. ſm Jo. de deo. ¶ Sed q: nõ eſt noſtri operis ꝑncipaliter de eorꝫ iuriſdictiõe tractare. Sꝫ quõ in eccleſia dei per pctm̃ a ſtatus rectitudine quodãmodo ceciderũt: Ideo ſtatim ꝑtractãdo ſtatꝰ et exceſſus eporꝫ ſub quo noĩe includũtur. vt dixi. ſ. in. iij. cõſideratione papali. in. §. iij. cõſideratio. in ar. xj. in ver. inter hec. de eis parũ aliquid dico: q: oẽs iuriſdictionẽ epalẽ habẽt: ⁊ ſilis eſt quaſi eorꝫ offenſio in iſto tpe vulnerato. ¶ Attẽdãt ergo ꝓdicti ſtatus ꝙ quãto poſt papã ⁊ cardinales maiorꝰ ꝓeminent dignitate: tãto eorꝫ grauior eſt offenſa. xl. diſt. hõ chriſtianꝰ. Regant ergo ſuas ꝓuincias in pace ⁊ cõcordia: nihil de iure eporꝫ vſurpãtes: niſi vbi ius eis cõcedit: q: tali cõcordia altiſſimꝰ gloriatꝰ in mẽbris ſuis. ix. q. iij. archiepiſ. cũ. c. ꝑce. ⁊ ſeq. Quã autẽ iuriſdictionẽ habẽt quatuor patriarchales ſedes. vide ꝑalle. c. antiqua. ex̃ de priuilegiis. ¶ D Offendũt autẽ ꝓdicti/ quũ viſitãt ſuas ꝓuincias: ſicut ⁊ quũ epi viſitãt ſuas eccleſias: q: nimis grauant parochianas ecclias in eorꝫ ꝓcurationibꝰ maledictis vſqꝫ ad exinanitionẽ extreme virtutis baſilicas ꝑducẽtes. x. q. ij. iter cetera. nõ ſacerdotaliter ſꝫ crudeliter ſeuiẽtes. x. q. iij. q: cognouimꝰ. nõ ſolũ erga ſubditos/ ſed etiã ſocios tyrannidem exercẽtes: nõ cũ charitate/ ſed cũ quadã iactãtie temeritate: nec cũ gratiarum actione/ ſed cũ quadã indicoria inuectiõe ſtipẽdia exigẽtes. potiꝰ deprecãdis et ſpoliãdis ⁊ ſcãdalizãdis hoibus/ ꝙ lucris aiarũ operam dãtes. Hec legunt ⁊ hodie ad literã miſerabiliter et dãnabiliter obſeruantur. x. q. iij. cauendũ. ex̃ de cẽſi. cũ aplẽs. ⁊. c. ꝓcurationes. ¶ Itẽ multas ꝓcurationes vna die recipiũt: ⁊ nõ viſitãt. In pecunia recipiũt malo velle dãtium: officiales ſui et alij de familia munera recipiũt. cõtra oĩa iura ꝓdicta. et ex̃ de cẽſi. romana. §. ꝓcurationes. ⁊. §. caueat. li. vj. Viſitãs eñ qui aliquod munꝰ receperit hodie/ vel ꝓcurationẽ in pecunia a volẽte/ vel qui receperit ꝓcurationẽ et nõ viſitat/ ad duplũ tenetꝰ reddendũ illi eccleſie quã grauauit intra mẽſem. quo elapſo niſi reſtituerit: patriarche archiepi/ epi/ ipſo iure ab ingreſſu eccleſie interdicti. Inferiores ꝟo ab officio et bñficio: quouſqꝫ grauatis eccleſijs ſatiſfaciãt ſunt ſuſpẽſi: nulla in eis in hac dantiũ remiſſione liberalitate vel gratia valitura, vt hec leguntꝰ ex̃ de cenſi. exigit. et. c. felicis. li. vj. Habetꝰ etiã de iſtis grauantibꝰ co. ti. c. ij. in clemẽ. Is aũt cui eſt ingreſſus eccleſie interdictꝰ: ſi cõtra interdictũ hmõi diuinis ſe ingerat ea in ſuo agẽs officio ſicut prius: irregularis efficitꝰ. ex̃ de ſen. excõ. is cui. li. vj. ¶ Ve ve q: de hmõi penis ꝑlati nõ curãt: vnde vere ſm hec paucos ꝑlatos credo in dei ecclia/ maxie in Hiſpania irregulares nõ eſſe. Pro his ergo plangat eccleſia: quũ ſint maiores patres eiꝰ. maioribꝰ ſunt periculis ⁊ criminibꝰ irretiti. Et ſm Grego. quãto in honore precellunt alios: ⁊ in crimine. et de hoc ſatis. Mr latꝰ pape ſint cardinales: ⁊ de ptãte ipſorũ circa abſolutionẽ quũ ſint legati. de offi. leg. excõicatis. An cardinales mortuo papa faciãt capitulũ. et qđ pñt. lxxix. di. nullꝰ. An presbyter cardinalis ſit eligẽdus in epm. de elec. eccleſia. ij. de pena offendẽtiũ cardinalẽ. de pe. felicis. lib. vj.

¶ Articulus. xviij.

Conſequẽter de ſtatu eporꝫ tractãdũ eſt. de quorꝫ potentia et iuriſdictione ⁊ in quibꝰ pñt caſibꝰ diſpẽſare. ſ. in prima parte iſtiꝰ opis plenter ꝑtractatꝰ. Nũc aliqua de eorꝫ iuriſdictione adhuc iũgens/ de eorꝫ exceſſibꝰ vt ſe corrigãt exarabo. ¶ Et eſt ſciẽdũ ꝙ ordo eporũ quadripartitꝰ eſt. vt. ſ. pte. ij. ar. xj. A. in. iij. cõſideratiõe papali. ver. i hoc. ꝓxime retigi. ſ. in patriarchis/ archiepiſ/ metropolitanis/ ⁊ epis. Papa etiã in numero eorꝫ cõtinetur. vt apparet in ꝓhemio cõſtitutionũ ⁊ decretaliũ ⁊ literarũ apſicarꝫ. Nã vltra epatus ordinẽ alius nõ eſt. ſm Archidia. ordo iſte ponitꝰ. xxj. di. c.j. Ibi aſſignatꝰ differẽtia inter archiepm̃ et metropolitanũ. Nã archiepõs maior eſt: vt colligitꝰ in aur. coll. ix. de priuile. archiepi. in prin. vbi dicit. Non ſolum

Patriarchatꝰ eccleſiaſtici.

Patriarchatus ⁊ primatꝰ idem.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Nō solū metropolitanus is fit: sed etiam archiepus fiat. ¶ A Tractando ergo de statu ⁊ defectibꝰ epoꝝ tractabo pōns de statu ⁊ defectibꝰ patriarcharū/ primatū/ archiepoꝝ/ ⁊ metropolitanoꝝ. de quibus tetigi in. §. prece. Notandū ergo ꝙ Paulus eps/ epos vocat presbyteros glos. Philip. j. In primitiua ecclesia bene fuerūt presbyteri ⁊ epi. xxj. di. c. j. vltra mediū. ver. ideo. xciij. di. legimꝰ. vbi de hoc in glos. hic rñdet. xcv. di. olim. ¶ B Epi successores aploꝝ sunt. lxviij. di. quoꝝ vices. xciij. di. legimꝰ. xxj. di. in nouo. ex de sacra vnc. c. vnico. §. a christo. vbi vocantur vicarij aploꝝ. Et dicuntur arietes gregis. i. duces. vij. q. j. scisciratz. q: duobꝰ cornibꝰ. xxiij. q. iiij. cū in lege. i. vtriusq testamenti authoritate preualent cōtra hereticos. Inde est ꝙ mitra pontificalis duo habet cornua. q: ois doctus in regno celorum profert de thesauro suo noua ⁊ vetera. Mat. xiij. glos. sup ps. xxviij. Item dicunf canes: q: latrare debent. i. predicare cōtra hereticos ⁊ tyrannos: ⁊ subditos informare. xliij. di. sit rector. Dicuntur rectores nauis pre. c. scisciraris. Dicunf colūne. ij. q. vij. accusatio. viij. q. j. moyses. ex de accusa. qualiter. ij. ⁊ ex de pen. si qs suadente. §. epi. in clem. Dicunf patres spūales. in pre. §. epi. ⁊ pre. c. qualis. ⁊ lxviij. dist. quoꝝ. Dicunf custodes. xij. q. ij. nō liceat. xvj. q. j. in canonibꝰ. xxiij. q. vlti. §. qnis. Dicunf vicarij christi. xxxiij. q. v. mulier. Dicunf pastores. j. q. ij. pastor. xcv. di. esto. xxiij. q. iiij. tres psonas. Dicunf etiā speculatores. Ezech. iij. xxj. dist. c. j. ver. epatus. Dicunf defensores. xvj. q. j. in canonibꝰ. Dicunf procuratores. xij. q. j. c. vlt. ver. de hoc. ¶ Qui prestantior est ⁊ doctior omni pplo ⁊ studiosior ⁊ virtutibꝰ eminentior: ille ad sacerdotiū eligi debet. glos. Leui. viij. viij. q. j. licet. In tunica hyacithina fuerūt mala punica ⁊ tintinnabula. xliij. di. c. j. ver. hinc in exodo. et Exo. xxviij. q: tanta debet esse pōtificis authoritas: vt motus eiꝰ ⁊ gressus vocales sint. ⁊ veritatem quā mente ↄcepit habitu resonet. Quicquid loquif ⁊ quicqd agit doctrina sit. sine tintinnabulis/ coloribꝰ diuersis/ gēmis floribusq virtutū/ nec ecclesiā ingredif nec pontifex est. Glos. Leui. viij. facit. viij. q. j. licet. ¶ Epatꝰ nomen est operis nō honoris: scopos quippe intentio est. vñ eps supintendere debz. vt intelligat se nō esse epm qui preesse dilexerit nō pdesse. Aug. de ciui. dei. li. xix. trāsferf. viij. q. j. qui epatum. ⁊ facit. xxj. di. c. j. ver. epatus. ¶ C Hieronymꝰ. Si qs epatum desiderat: bonū opus desiderat. j. ad Tim. iij. Sed ab aplo illo tpe dictum est/ quo quisquis plebibꝰ preerat: primꝰ ad martyrij tormenta ducebaf. Tunc ergo fuit laudabile epatum querere: qñ p hunc quēq dubium nō erat ad supplicia grauiora puenire. Ipsum quoq officium boni opis expressionem definif. quuz dicit. Si quis epatum desiderat: bonū opus desiderat. De ipso igif sibi testis est: q: epatum nō appetit: q hūc nō ad boni opis ministeriū/ sed honoris gloriā querit. ¶ D Grego. in cura pastorali. c. ix. Duo sunt pontificis opa. vt a deo discat legendo scripturas diuinas: ⁊ sepius meditādo. aut populum doceat: sed illa doceat q ipse a deo didicerit: nō ex ipo corde vel humano sensu/ sed que spūssanctus docet. Est ⁊ aliud opus qd facit Moyses. ad bella non vadit. non pugnat ↄtra inimicos: sed orat. ⁊ donec orat: vincit pplꝰ eiꝰ hostis vincif ⁊ fugaf. Exo. xvij. Orige. sup Leui. li. vj. trāsferuntur hec. xxxvj. di. c. vlt. Orige. Epi locū aploꝝ tenent Hiero. ad Marcellum. xxj. disti. in nouo. ⁊ dici. s. ver. epi. ¶ Qualem oporteat esse epm in. xiij. c. aplice regule continetur. que ponunf a. xxxv. dist. §. nunc aūt. vsq ad. l. dist. Nō facile admittif accusatio epoꝝ. ij. q. vij. accusatio. Eps qui nō corrigit/ impudicus canis dicif. lxxxiij. disti. nemo. nihil illo epo miseriꝰ q maloꝝ gloriaf laudibꝰ. c. dis. nihil. Nō credat eps solam lectionez ⁊ orationē sufficere. Sed largam manū habeat. necessitatem patientibꝰ succurrat. alienam inopiam suā credat. q: si hoc nō habz: vacuū epi nomen tenet. Greg. lxxxvj. di. fratrem. Nō debet aliquem epus manu sua cedere. lxxxvj. di. nō liceat. xlv. di. c. j. ⁊ c. cū beatus. Eps nullā rei familiaris curā ad se reuocet. sed lectioni ⁊ orationi ⁊ verbo predicationis tm̄modo vacet. cōcil. car. lxxxviij. di. eps nullā. Aug. Nōn ois qui dicit pax vobis/ quasi colūba audiendus est. Habent oscula colūbe. habent ⁊ oscula corui. sed in columba vera pax. in coruo falsa pax. ij. q. vij. nō ois. ibi no. quō ↄditiōes corui malo prelato cōueniant. Item nō oēs epi sunt epi. ea. cā ⁊. q. nō ois. Hiero. Qui epatum desiderat: bonū opus desiderat. Aplꝰs. j. ad Timo. iij. dixit. nō dignitatem. si aūt despecto ope solam appetit ⁊ aspicit dignitatem. cito corruet. Hiero. sup Sopho. adde. s. c. ver. si quis epatum. Honor ⁊ sublimitas epalis nullis poterit cōparatōibꝰ adequari. Si regū fulgori cōparas ⁊ principū diademati: lōge erit inferius ꝙ si plumbi metallū ad auri fulgorem cōpares. quippe qū videas regum colla ⁊ principū submitti genibus sacerdotum: ⁊ osculata eoꝝ dextra orōnibus eorū credant se cōmuniri. Amb. li. de pasto. trāsferunf. xcvj. dis. duo. facit ex de ma. ⁊ obe. solite. Et est arg. expressum hm Lauf. cōtra viles prelatos Hispanie qui osculanf manus regū. Fateor ego vilis presul Siluensis ecclesie/ scriptor huius op[..]/ potiꝰ timore ꝙ humilitate coactus sum osculari dextrā Regis Portugallie. ꝙꝙ ab eo nō teneā regalia. sed qui ex timore facit/ iam nō facit. ex de reg. iu. qui ex timore. Dic tñ ꝙ si eps comes sit/ osculari debet. quū ex cōsuetudine alij magnates hec faciant. x. di. certum. j. c. suscipitis ne. lxiij. dist. valentinianꝰ. Lau. ⁊ facit. xxiij. q. viij. §. ecce. xviij. di. si eps metropolitanus. ¶ Nihil in hoc seculo excellentius sacerdotibus. Nihil sublimius epis. Nomen ergo cōueniat actioni. ⁊ actio nomini rñdeat. alias sit nomen inane ⁊ crimē imane. Nō sit honor sublimis ⁊ vita puerilis. Ne sit deifica pfessio: ⁊ illicita actio. N[..] sit religiosus amictꝰ: ⁊ irreligiosus pfectus. Ne sit gr[..]us excelsus: ⁊ deformis excessus. Nō habeatur in ecclesia cathedra sublimior: ⁊ cōsciētia sacerdotis recipiatur humilior. Ne locutionē simulemus colūbinā: ⁊ mētē habeamꝰ caninā. Ne professionē monstremus ouinā: ⁊ ferocitatem habeamus lupinā. Amb. in. li. de pasto. ¶ Quantum preceteris gradus est episcopalis altior: tāto si per negligentiā dilabatur/ ruina grauior est. Magna sublimitas magnā debet habere cautelā. Honor grandis grandiori debet solicitudine circūuallari. Cui plus credif. ab eo plus exigitur. Mat. xxv. Greg. in homil. Quū eñ augenf donatiōnes etiā crescūt honoꝝ. Amb. ibidem. Nihil in hac vita difficilius/ laboriosius/ periculosius/ epi officio. Aug. ad Valeriū. xl. di. ante oia. Nihil in epali ceruice splendidius fulget: ꝙ humilitas. Greg. c. di. cōtra morem. Epus in quolibet loco sedens/ stare presbyterū non patiaf. xcv. di. eps in quolibet loco. Eps in ecclesia sublimior sedeat. intra domū vo presbyteroꝝ collegā se esse cognoscat. xcv. dist. eps in ecclesia. ¶ Dicite pontifices in freno quid facit aurū. Tolerabilius eñ in sancto cernitur ꝙ in freno. Berñ. in epla ad Senonensem archiepm. Nō est epoꝝ seruare aurū: ⁊ a se reuocare mendicantis manū. xij. q. j. nolo. Incidant epi in inuidiā detractoꝝ cōfringentes vasa mystica vt captiuos redimant. Amb. lxxxvj. di. nō satis. Epi satis in manu habent quibꝰ credāt aias. ⁊ cui cōmittant suas facultates nō inueniūt. Ironia. Adde hic qd dixi. s. in. vij. cōsideratione pape. ver. mira res. ar. xj. Optimi estimatores. q magnā de minimis/ paruā aut nullā de maximis curā gerāt. Berñ. de cōside. li. iiij. Vbicūq fuerit eps: siue Rome/ siue Eugubij/ siue Constantinopoli. siue Regij. eiusdem meriti est: eiusdem sacerdotij. Potētia diuitiarū/ paupratis humilitas/ nec sublimiorem nec inferiorem epm facit. Ceterū oēs apostoloꝝ successores sunt. Hiero. xciij. di. legimꝰ. Idem. Gloria epi est pauperum prouidere opibus: Ignominia sacerdotis est/ proprijs studere diuitijs. xij. q. ij. gloria. Idē ad Narbonēsem epm. Solus eps incūbit bonis. solus vtitur ministerio. solus eps sibi vēdicat vniuersa. solus pres inuadit alienos. solus occidit vniuersos. Hic ppter auaritiā sacerdotū sepe odia cōsurgūt. hinc epi accusanf a clericis. hinc princi-

Insignes episcoporū tituli.

que opi-mi qui decent epm

piũ litis. hinc detractionis cauſa. hinc origo ſit criminis. xciij. di. diaconi. v. Idem loquens Narbonenſi epo. Dñici patrimonij dāna cōquiritis: dū ſolivultis in eccl'ijs potē‑tari. xcv. di. ecce ego. Idē ad Nepotianū. Epi ſacerdotes ſe eſſe ſciant: nō dños. Honorent clericos quaſi clericos: vt ipſis epis a clericis quaſi epis honor deferat. Et. j. Paſcite eum qui in vobis eſt gregem dñi: puidentes nō coacte: ſed ſpontanee ẜm preceptū dñi: neq; turpis lucri gra ſed voluntarie. neq; vt dñantes in clero: ſʒ forma facti gregis ex aio ⁊c. xcv. di. eſto. ¶ Agnoſcat epſ ſeruū ſe eſſe plebis nō dñm. Iſid. de ſum. bo. q: ⁊ papa ſe ſeruū vocat. Vide. ſ. in. v. cōſideratione papali. in. ꝟ. Iſte greg. in ar. xiij. in iſta. ij. parte. Sciat ſe nō eſſe epm qui preeſſe deſiderat: nō pdeſſe. Aug. ad Oroſium. Pontifex legalis fronte lamina ornabat aurea: inferius in extremo tunice in margine portabat tintinnabula. Exo. xxviij. nobili imagine inſtruens: q: ſpūalis quiſq; doctor cōtemplationis aurū haurit ſuperius: qđ inferius p ſonū predicationis pplis infundit. Rodul. ſup Leuiti. Inter. xij. abuſiua ſeculi vnū eſt eps negligens. ¶ E Sunt aūt iſta. xij. abuſiua. Primū ſcʒ ſapiens ſine predicator ſine operibus. Auditores eñ doctrine dicta cōtemnūt: quū predicatoris opa a predicationis verbis diſcrepare cōſpiciūt. Et quū ipe doctor doctrina ſua nō cōſiderata lapſus fuerit: auditor etiaʒ alterius doctoris medicamētū ſuis vulnerib⁹ adhibere paruipendit. vñ dicit Mat. v. Si ſal euanuerit: in quo ſalietur? Ad nihilū prodeſt vltra: niſi vt pÿciat foras. Ad hec ij. q. vij. nō omnes. iij. q. vij. §. idem teſtat. ver. Item greg.

Abuſiua mundi. xij.

¶ Scdm. Senex ſine religione. Quid enim ſtolidius ſi mētes ad pfectionem feſtinare nō cōtendat: quū totū corpus ad interitū pperat: dum oculi caligant: auris grauiter audit: capilli fluūt: facies in pallorem mutat: dentes lapſi minuunt: cutis areſcit: flatus nō ſuauiter olet: pect⁹ ſuffocat: tuſſis cachinnat: genua trepidāt: talos ⁊ pedes tumor inflat. Hec oia namq; ruiturā domū corporis pronūtiant. ad hoc. lxxxvj. di. tanta. ¶ Tertiū. Adoleſcens ſine obedientia ⁊ reuerentia. Qualiter nāq; in ſenectute ille ſibi miniſtrari ſperabit: qui in adoleſcentia ſenioribus obedientiā exhibere cōtemnit? Leo. ij. q. vj. qui ſcit ſe. Sicut ergo a ſenib⁹ ſobrietas ⁊ moꝝ pfectio inquirit: ita in adoleſcentib⁹ obſequiū ⁊ ſubiectio ⁊ obedientia requiruntur. facit. lxj. diſ. miramur. ad ſi. ibi. Quorum oīs etas ⁊c. ¶ Quartum. Diues ſine eleemoſyna. Qui dum in terra queſita diligenti cura cuſtodit: celeſtis patrie perhennem habitationem amittit. xlvij. di. ſicut. ¶ Quintū. Femina ſine pudicitia. Sicut eñ oēs bonos mores puocat ⁊ cuſtodit in viris prudentia. de qua. xxxvj. di. §. i. Sic in feminis cūctos honeſtos actus nutrit fouet ⁊ cuſtodit pudicitia. xxxij. q. v. pposito. ⁊ c. de pudicitia. ¶ Sextum. Dñs ſine virtute: q: nihil cōfert habere dñandi ptātem: ſi dñs ipſe nō habet virtutis vigorem. Eccl'i. vij. Noli querere fieri iudex: niſi valeas virtute irrūpere iniquitates. ¶ Septimū. Chriſtian⁹ ɔtentioſus. chriſtian⁹ eñ a chriſto dicit. ex de ſacra vnc. vnico. Chriſtus aūt mitis eſt. Mat. xj. Contentio vitiū eſt. de pe. diſt. ij. c. j. ij. Timo. ij. Noli verbis contendere. Phil'. ij. Nihil p cōtentionem ⁊c. j. ad Cor. xj. Si quis videt cōtentioſus eſſe: nos talem cōſuetudinem nō habemus, nec eccleſia dei. Eſt aūt contentio impugnatio veritatis agnite. Cauſa clamoris fiducia. Petrus de ſali. ¶ Octauū. Pauper ſupbus. Quid eñ ſtolidius ǭ illuʒ qui p inſimaʒ miſeriā velut in terra abiectus extremus ⁊ humilis incedere ⁊ cōtētari debuerat: frontoſo ſupbie tumore inflatā mentem cōtra deuʒ erigere? Unde dicitur Mat. v. Beati pauperes ſpū. i. humiles ⁊ timentes deuʒ. Aug. ¶ Nonū. Rex iniquus. Nomen eñ regis rectoris officiū indicat. xxj. diſ. c. j. ver. ſacerdos. Sʒ qualiter alios corrigere poterit: qui pprios mores nō corrigit? iij. q. vij. ſacerdos. xj. q. iij. ita corporis. ¶ Decimū. Eps negligēs. Eps eñ ſpeculator intelligit ſeu interpretat. xxj. diſti. c. j. ver. epat⁹. Debet ergo eps ſupintēdere ⁊ corrigere. lxxxiij. di. nemo. ¶ Undecimū. Plebs ſine diſciplina. xlv. di. diſciplina. ¶ Duodecimū. Populus ſine lege. Qui eñ dei dicta ⁊ legiſſcita cōtemnit p diuerſas errorꝝ vias eūdo, proditoris laqueū incurrit. di. iiij. facte ſunt. de peni. diſt. iij. iudas. Cyprianus li. de. xij. abuſiuis. ¶ F Redeundo ad materiā epoꝝ. Ait Bern. ſup Cant. ſermone. xj. Fratres reuereamur epos: ſed vereamur onus. Si penſam⁹ labores. xl. diſt. ante. nō affectam⁹ honores. Agnoſcam⁹ vires nr̃as: nec delectemur molles ⁊ femineos humeros ſupponere ſarcinis duris. Nec obſeruem⁹ eos: ſed honoremus. xxj. di. in nouo. Lu. x. Inhumane nēpe eoꝝ redarguis opa quoꝝ refugis onus. Temerarie redarguit virū de prelio reuertentem mulier manens in domo. Dico eñ ſi quis de clauſtro, eum qui verſat in pplo, interdū min⁹ circūſpecte deprehenderit agere: vbi gra: in vbo, cibo, ſomno, riſu: non confeſtim ad iudicandum proſiliat: ſed meminerit ſcriptū eſſe. Melior eſt iniquitas viri ǭ mulier benefaciēs. Eccl'i. xlij. Nā qui in tua cuſtodia vigilas: bene facis. ſed q̄ iuuat multos. melius facit ⁊ virilius. Qđ ſi implere nō ſufficit abſq; aliqua iniquitate vite ⁊ cōuerſationis ſue: memēto q: charitas operit multitudinē peccõꝝ. j. Pe. iiij. Prouer. x. ex de bap. maiores. j. rñſo. Hec dicta ſunt ad geminā tentationē pellendā: qua ſepe religioſi epoꝝ vel ambire gloriā, vel exceſſus temere iudicare diabolicis inſtigationib⁹ incitant. ¶ Preſbyter etatis: epus dignitatis nomen eſt. xciij. di. legim⁹. ẜm Hiero. Si tentatio eſt hōis vita ſup terrā. Iob. vij. de pe. di. ij. ſi eñ. ad ſi. quantis putas periculis patet vita pontificis: cui neceſſe eſt oīm ferre tentationes? viij. q. j. clemēs. Bern. in epl'a ad Senonēſes. Fila rubea dependēntia ex duab⁹ linguis mitre pōtificalis, ſignificāt ignē charitatis. Sicut eñ p duas linguas ſignificat ǭ noua ⁊ vetera noui ⁊ veteris teſtamenti teſtimonia pferre debet pōtifex. ut dixi. ſ. e. §. ɔſequenter. ver. ⁊ dicunt arietes. Ita in rubeo filoꝝ colore figurat ignis charitatis: quē in ſe habere pōtifex ⁊ in alijs accēdere debet. Inde etiā eſt ǭ Romanus pōtifex cappa rubea ſicut chriſtus. Lu. xij. induit. q: totus igne charitatis ardere ⁊ ex charitate oia facere: aio ǭ martyrio non deſſiciat cōfeſſorib⁹ almis Martino ⁊ Frāciſco. Gerēs pſonā chriſti: cui⁹ veſtimentū rubeū eſt: ſicut calcārium in toxculari. Eſa. lxiij. gloſ. ſuper pſ. cxviij. Quid antiſtes ad dñm niſi pro delictis ppl'i interceſſor eligit? Qua itaq; fiducia ad deū pro pctis alienis interceſſor venio: apud quē de pctis meis ſecur⁹ nō ſuʒ? Greg. in regiſtro. facit. iij. q. vij. in grauibus. ⁊ c. vlt. xlix. di. §. j. Cum me ad epat⁹ ordinē cognoſcitis peruiniſſe: ſi me diligitis, plāgite: q: tāte hui⁹ mūdi occupationes ſunt: vt p epatus ordinem pene ab amore dei me videā eſſe ſeparatū. Greg. in regiſtro. De iſta materia de honore ⁊ periculo epatus ſcripſi etiā. ſ. in. iij. cōſideratione papali in ar. xj. Et illud iungat cum iſto.

¶ Articulus. xix. A

Vide iam nunc ad

epiſcopoꝝ exceſſus accedendū eſt ⁊ aliorū prelatoꝝ. Sed q: vt ſepe dixi, in ordine epali intelligunt includi pape, cardinales, epi, patriarche, archiepi, primates. Ideo primo dicendū eſt ǭ quum papa peccat: poteſt ſibi eligere confeſſorē quemcumq; voluerit. Nā in iuriſdictione contentioſa hoc receptū eſt. ff. de iuriſdic. omni. iu. et in ea. prū. ij. q. v. mandaſtis ⁊ c. auditū eſt. ij. q. vij. nos ſi. Multo potius in voluntaria poteſt ſe ſubmittere cuilibet ſacerdori. q: quātū ad hoc vnuſquiſq; ſacerdos catholic⁹ tenet locū dei viuentis: ⁊ loco dei poteſt abſoluere penitētem. xj. q. iij. abſit. de pe. di. iij inter hec hircum. j. ⁊. ij. l. di. de his. Et ſic in foro penitētiali factus ē papa minor: ⁊ confeſſor maior. vt in pre. iuribus. Et hoc innuit Chryſ. xl. di. multi ſacerdotes. ex de pe. ⁊ remiſ. c. ſi. ¶ B Cardinales conſitebuntur penitētiario dñi pape. ar. xciij. di. c. ſi. xciij. di. c. j. Uel potius diſtinguēdū ē inter peccatum publicum ⁊ ...

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN